

هەلبژاردن و پەيامى دەسەلەتدارانى كورد

nya-78@hotmail.com

مەھدی کامیل (نیا)

هەولێ داگرتنی بەهەشتە زەوی دەکاتە دۆزەخ (کارل پۆپەر)

سەردەمانی ئە دەسەلاتییکی فاشی، کۆنەپەرست، قەومی . لەعیراقددا بەرپۆدەدەچو ، هەرچۆرە ئازادی و بونیکی جیاواز لەوجودو خواستی دەسەلاتی خۆی ، بوونی نەبوو. وە ئەو حیزبانە کاتیکی ئەم دەسەلاتە بێبەشی کردبوون لە و ئازادی و ژیانی دیموکراسی و مەدەنی ، بەلکو باوەری بەوجودیشیان نەبوو، بەهەموو شیوەیهک لەهەولێ سڕینەوہیانداوو.

ئەوکات ئەم حیزبانە وائیداعیان دەکرد ، ئەگەر ئەمان رۆژیک چانسی گەیشتنە دەسەلاتیان هەبێت ، ئەوکات بەهەشتیک دەخەلقین لەبەرامبەر ئەم جەھەنمە واقعیەدا . بەلام ئیستا دەسەلاتی ئەم حیزبانەدا بەواقعی سەرچاوەی رستیکی لەنەھامەتی و مەحرومیەتە بۆ خەلکی بەشمەینەتی ئەم سەرزەمینە . کەھیچ شتیکی وای کەم نیە لەجەھەنمەمەکی پێشوو . ئەمەش بەقسەیهکی نیچە پشت راست دەکەمەوہ ، کەدەلێت

لەپیناوی دروست کردنی پەرستگایە کەدا ، دەبێت پەرستگایەکی دیکە بروخینین ، ئەمان پەرستگای یەکەمیان روخاند ، بەلام وازیان لەپەرستن نەهینا ، بەلکە بەدارو پەردوہکە پەرستگایەکی نوێیان دروستکرد ، بۆعیبادەتی خۆیان ...

ناسیۆنالیزم بەگشتی و ناسیۆنالیزمی کوردیش ، پەيوەندیەکی ھارمۆنیان لەنۆیان نیشتمیان و نەتەوہ یان خەلکیا بەگشتی دروست کردوہ ، بەم شیوەیە سیمایەکی سینتۆرالیانە داوہتە نیشتمیان وەھیچ پایەیهکی مرۆفانە لەو دیو سنورەکانی نیشتمیانەوہ بۆ مرۆفەکان جیناھێت . ھەتا بەو جیگایە دەگات کە ئەو پیناسەیهی ناسیۆنالیزم دەیداتە نیشتمیان و نەتەوہ ، بەشیکە لەبونی باپۆلۆژی مرۆفەکان ، وەھەرگیز نابێتە بەشیک لە میژوو تەواویت . یان ئەمە میژوو بەوانی نەبەخشیوہ ، بەلکە نامیژووہیہ ، ھەرچەندە مرۆف خۆشی خوازیاری ئەم پەيوەندیە نەبێت ، بەلام تازە بەشیکە لەسەراکتوری کەسایەتی و کۆمەلایەتی ئەو . وەلە شەخسیەتی جیا نابێتەوہ ، بۆیە دەبێت پابەندی ئەم بوونە بیت ..

ناسیۆنالیزم دەیوێت ئەم پیناسەیهی خۆی وەك حەقیقەتی رەھا نیشاندات ، نەك تەنھا وەك حەقیقەت ، چونکە حەقیقەت پابەندی ئەو وینانەیه کەدەگەنە زەنی ئیمە ، بەگۆرانی ئەم وینانە حەقیقەتیش لەژێر ھەرەشە گۆران و ھەلوەشانەوہدایە . بەلام ئاخۆ ئەو حەقیقەتە ئەو وەك پیرۆز وینای دەکات . بەگۆرانی وینەکانی واقع ناگۆریت بۆ ناپیرۆز . یان پیرۆزی و ناپیرۆزی پابەندی چیە ؟

بەلێ واقع و وینەکانی ھەمیشەو بەردەوام لەگۆراندان شیوہی جیاوازان نیشاندەدان ، ئەگەرچی مرۆف بۆ ساتیکیش ھەستی پینەکات . بەبروای من پیرۆزی و ناپیرۆزی ھەر بستمە زەمینیک ، ھەر جیگایە کە راستەو خۆ بەستراوہ بەو ھەلومەرجە حەیاتیهی کە فەزای گشتی ئەو شوینە پیک دەھێنێت . جیاوازی نیوان بیابان و سەراکانیاوینک لەچیداہ ؟ جیاوازی نیوان ژوری زیندان و ژوری خۆیندەوہی مائەکانمان لەچیداہ ؟ جیاوازی و پیاوانە وولاتیکی پێشکەوتو بہوولاتیکی دواکەوتو چی یە ؟ جگە لەو ھەلومەرج و فەزایە ئینسان ھستدەکات زیاتر لەبونیکی مرۆفانەوہ نزیکترە وەك بونیکی ئازەلانە .

بیگومان لەو فەزا گشتیەدایە کە مرۆف دەتوانیت بەئازادی بژی ، بپروات ، بپربکاتەوہ ، نزیکتریت لەھەست و غەریزەکانیەوہ . لەچوار چێوہ پەيوەندیەکی مرۆفانەدا ، بەئاسودە بژی . نایە ئەمانە فەزایەکی پیرۆز بۆ دروست ناکات ؟ نایە مرۆف دەتوانیت لەوشوینە بەپیرۆز ناوی دەبات ژیانیکی نۆرمان و ئاسای بژی و ھەست بەئاسودە و ئارامی بکات ؟ بەبروای من ئەم کۆمەلە ھەلومەرجیە و اتا و سنوری نیوان پیرۆز و ناپیرۆزی ھەر جیگایە کە بۆ ئینسانەکان دیاری دەکات .

نیشتمیان کە ناسیۆنالیزم وەك دایکی ھەموو نەتەوہ سەیری دەکات ، ھەرگیز بەپیرۆزی نامینیتەوہ ، ھەرچەندە ئەو وانیشاندەدات چۆن لەپەيوەندیە کۆمەلایەتی و مرۆبیەکاندا بەدەست ھینانی پزمامەندی دایک کاریکی مەزن و ویژدانیه ، لای ئەمیش پزمامەندی نیشتمیان و پابەندبوون پیوہی ئەرکیکی مەزن و پیرۆزە .

ماوهيهكه لهگهڵ نزيك بوونهوى وادهى ههلبژاردنه گشتيهكانى عيرافدا ، دسهلات وئهحزابى ناسيؤنالستى كوردى ، لهههولئى به پيروژ پيناسه كردنى ئەم پرۆسهيهدان ، بهژدارى كردنيان وهك ئەركيكي نيشتيماى پيروژ پيناسهكردوه ، لهلايهك ، لهلايهكيتريشهوه ، ههولهكانى خويان چركردوتهوه ، وهگلهى و گازندهيهكى زۆريان دهست پيكردوه دژى خهلكى كوردستان ، بهتاييهتى لاوانيان خستوته قهفەسى ئيتهمارهوه . تاوانباريان دهكەن بهوى كه بیدهريهستن وه ههست به مهسئوليهت ناكەن ، ناچن بۆ بهژدارى كردن لهههلبژاردندا . ئەم ترسهش ئهنجامى بهژدارى نهكردنى لاوانه له پارسى لهسەر دهستور دا پهيداوه .

لهكاتيكا ههموو ههلبژاردنيك لهدينا و وولاتانى پيشكهوتودا بهچەند مانگيک بهر لهوادهى ههلبژاردنهكه ، ئەو حيزبانهى كه بۆيان ههيه بهژدارين . پرۆژه وکارنامهى خويان لهسەر ئاستى ناوهوه ودهروه، سياسى ، ئابورى ،كۆمهلايهتى ، رۆشنبيرى ، وهسەرجهم لايهنه حهياتيهكانى خهلك پيشاندهدن ، تالهم ريگهيهوه گرهوى گهيشته دسهلات مسؤگەر بکهن ، بهلام لهكوردستاندا ئەمه و ههموو پرۆژهوه کارنامهى ئهحزاب و دسهلات گۆراوه بۆ ئيتهم و تاوان بارکردنى خهلك ، گرهویش لهوهدا دهكەن ئەگەر خهلك نهچوو بۆ دهنگان ، ئەوا ههموو ئەو ميژوووى كه ئەم حيزبانه نهخشانديانه بهو ههموو موکەسهراتهوه كهههيايه ، . پيچەوانه دهبيتهوه ئوبالتهكەشى له ئەستۆى ئەو كهسانهدايه كه ناچن بۆ بهژدارى كردن لهههلبژاردندا ، وهولائى خويان بۆ ئەم حيزبانه دووبارهناکەنهوه ..

ئەگەر بهغەيرى ئەمه قهسهيهكيان ههبيت بيلين لهراگهياندنهكانيانهوه ، ئەوا به شيويهكه ئينسان واههست دهكات لهناوهراستى ههفتاگاندا دهژى ، لهكاتى دروتکردنهوى شۆرشدايه . ئەو ئەتمۆسفيرى راگهياندنى ئەم حيزبانهى داگرکردوه ، بارگاوويه بهقسه وباسهكانى ئەوکات . كه هەر لهسەر لاپهركانى ئەدههياتى ئەوکاتى حزب ماون ، دژ بهدهسهلاتى ئەودهم . نهك ئيشکردن بۆ ههلبژاردنيك له کۆتای سالى دووههزارو پينجدا . . كاتيک دسهلاتى كوردى ئيمه بهر پارسىار دهكات ، لهبهرامبهر ئەركيكي نيشتيمايدا ، ئەوا نهك ههريمان ناليت ئەرك و بهر پرسياريتى ئەو چيه؟، بهلگه راستهوخۆ خۆى لهم بهرپرسياريتيه لادهدات ، داوامان ليدهكات ههست بهو مهسئوليهتبهكەين ، لهههمان كاتدا ههلوهمهريكي حهياتى واى بۆ بهشهرى ئەم سهرزهمينه خولقاندوه ، تهواو پيچەوانه و ناتهيايه بهم داوايه ، وهك ئەوهى ئەم ههموو مهحروميهته ئيشى ئەو نهبيت .. بهلگه زۆر ناپيروژ و دژهبهشهريش رهفتاردهكات لهبهرامبهر ئەركهكانى خويدا .. نازانم ليهدا جى مانايهك بۆ پيروژى خاك و نيشتيما و بهرپرسياريتى وئيلتيزام بهرامبهرى دهمنيتهوه . .

لهپرسى لهسەر دهستور بينيمان خهلك چهنده چوون بۆ بهژدارى كردن ، بهتاييهتى لاوان بهريژهيهكى زۆر كهم وجوديان ههبوو ، بهدئنايهوه ئەمه نهتيجهى سياسهتهكانى ئەم حيزبانهبوو نهك ههست نهكردنى خهلك به ئەركهكانى سهرشانيان .

سهرهراى ئەوه 99% ى دهنگهكان بهبەلئى راگهيهنرا ، ههرحهنده ئەوهش ئاشكرا نهكرا ريژهى بهژداربووان چهند بوو . ئەمهش واته ههموو ئەو كارتە سپانهى كه دهنگان نهدابوو و خويان بهخواستى خويان پريان كردوه ، واته دهنگان بۆ دان !!! لهههمانكاتدا راپۆرتەكانى UN نيشانى داين زۆرترين تهزوير و پيشلكارى لهم ههريمه بهريزهدابوو ، لهژيړ سايهى ئەزموونه ئيفليجه تهمەن 15 سالگهى كوردستاندا بوو ، وه ئيستا ئەم ناچهيه لهليستى رهشدايه،،

من بانگهواز دهكەم سهرحهه خهلك بچن بهژدارى بکهن له دهنگاندا ، بهتاييهتى خهلكى نارازى .تائهو كارتە سپانه لهدهستى دسهلات دهرههينن ، راسته ئەم حيزبانه نوينهرى راستههينهى خهلك نين ، وهشابهنى نوينهرايهتى خهلكنين ، باوهريشيان بهئازادى بيرو رانيه ، باشترين بهلگهش دهرکردنى وهزيرى رۆشنبيرى سلیمانیه ، لهبهرئهوهى ئامادهههيو درۆلهگهڵ خۆى و خلگيش بکات ، ئەوهى كهباوهرى پيى نهبوو دهنگى پينهدا ، . بهلام بهسوتانى كارتەكانى دهنگان سهنگى رستههينهى ئەمن ئاشكرادهبيت ..

چونتان بۆ دهنگان هيج كۆمهكيك به دسهلات ناکات ، بهلگه گهورهترين نهئه بهو كهسانهى شايهنى دسهلات نين بهداخهوه لاوازترين خالى ئەم ههلبژاردنه ، ئەوهيه كه جهماوهرى نارازى ، تا ئيستا نهيان توانيوه بهديليک بۆ ههردوو حيزبى حاکم لهكوردستاندا دروست بکهن ، لهشيوهى تهنزيميکى سياسيدا ، تانوينهرايهتيان بکات . و دهنگى پييدهن . . تائهمانيش ناچار بکهن ، بهسياسهتهكانى خوياندا بچنهوه ، ههريمه خالهشه پانزه ساله گهورهترين كۆمهكى بهم دسهلاتهكردوه ، وههيزى ئەوهى پييهخشيون تا يارى به چارههوس ژيانى خهلكى ئەم ههريمه بکهن